

שימור, שיקום ופיתוח בריכת ממילא בעיר ירושלים

הצעה להחלטה

מחליטים, מתוך הכרה בייחוד ההיסטורי של בריכת המים ממילא בעיר ירושלים כבריכה עתיקה שהיוותה מקור מים לתושבי העיר העתיקה ובמטרה לשמר, לשקם ולפתח את הבריכה וסביבתה כאזור מורשת תיירותי ותרבותי :

א. להטיל על משרד המורשת לקדם פרויקט שימור, שיקום ופיתוח באתר בריכת ממילא כאתר מורשת אשר יציג את ההיסטוריה העשירה של האזור ואת תרומתו הייחודית לנוף ההיסטורי והתרבותי של ירושלים ובכלל זה הממצאים הארכיאולוגיים באתר ובסביבתו (להלן – פרויקט בריכת ממילא).

ב. להקים ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד המורשת או נציג מטעמו, ובהשתתפות מנכ"ל משרד ראש הממשלה או נציג מטעמו. הוועדה תתייעץ עם הגורמים הרלוונטיים לקידום פרויקט בריכת ממילא, ובהם נציגי משרדי ממשלה, עיריית ירושלים, הרשות לפיתוח ירושלים ורשות העתיקות, כפי שתמצא לנכון.

ג. ועדת ההיגוי תהיה מוסמכת לקדם את יישום הפרויקט על כל היבטיו.

ד. לצורך מימון החלטה זו, יקצה משרד המורשת 3 מלש"ח מתקציב משרד המורשת בשנת 2025 ו- 7 מלש"ח נוספים מתקציב משרד המורשת בשנת 2026 וכן לאגם במשרד המורשת 3 מלש"ח מתקציב משרד ראש הממשלה בשנת 2025 ו- 3 מלש"ח נוספים מתקציב משרד ראש הממשלה בשנת 2026.

ה. לצורך מימון החלטה זו, יקצה משרד המורשת 3 מלש"ח מתקציב משרד המורשת בשנת 2025 ו- 7 מלש"ח נוספים מתקציב משרד המורשת בשנת 2026 וכן לאגם במשרד המורשת 3 מלש"ח מתקציב משרד ראש הממשלה בשנת 2025 ו- 3 מלש"ח נוספים מתקציב משרד ראש הממשלה בשנת 2026.

דברי הסבר

רקע כללי

בריכת ממילא היא אחת מבריכות האגירה העתיקות והחשובות בישראל. מדובר בשריד מהותי ממערך תשתיות המים של ירושלים בתקופות קדומות המעיד על רמת הפיתוח ההנדסי והאורבני בעיר הקדומה, אך למרות חשיבותה, כיום האתר נטוש ומוזנח. הבריכה שוכנת בלב העיר ירושלים במיקום אסטרטגי – בין שדרות ממילא, בתי המלון המרכזיים והעיר העתיקה ובעלת פוטנציאל להפוך לאתר תיירותי משמעותי, שיחבר בין המורשת הארכיאולוגית של ירושלים לבין הזהות ההיסטורית והרוחנית של העם היהודי.

שימורה ושיקומה ישתלבו בתוואי ההיסטורי והתיירות העירוני, יתרמו לחשיפת העתיקות והאתרים ההיסטוריים, להעשרת החוויה התרבותית, יאפשרו את הארכת שהות המבקרים בעיר, ויחזקו את הקשר בין תיירות למורשת.

החלטת הממשלה מבקשת להקצות תקציב בסך 16 מלש"ח לצורך קידום פרויקט לשימור, שיקום ופיתוח אתר בריכת ממילא תוך חשיפת הממצאים הארכאולוגיים, כחלק ממהלך רחב לשימור אתרי מורשת בירושלים והנגשתם לציבור.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

16 מלש"ח כמפורט בהצעה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר – תומך

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

לא רלוונטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי

תחום פעולה עיקרי: 09 אחר

מגישים: ראש הממשלה
ושר המורשת

כ"ז באייר התשפ"ה
25 במאי 2025

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

הצעת החלטה לממשלה: שימור, שיקום ופיתוח בריכת ממילא בעיר ירושלים

נושא הצעת ההחלטה:

קידום פרויקט שימור, שיקום ופיתוח באתר בריכת ממילא בירושלים כאתר מורשת

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

מוצע להטיל על משרד המורשת לקדם פרויקט שימור, שיקום ופיתוח באתר בריכת ממילא כאתר מורשת אשר יציג את ההיסטוריה העשירה של האזור ואת תרומתו הייחודית לנוף ההיסטורי והתרבותי של ירושלים ובכלל זה הממצאים הארכיאולוגיים באתר ובסביבתו. במסגרת זו מוצע להקים ועדת היגוי בראשות מנכ"ל משרד המורשת ובהשתתפות מנכ"ל משרד ראש הממשלה או נציגו שתהיה מוסמכת לקדם את יישום הפרויקט על כל היבטיו.

עוד מוצע להקצות תקציב לביצוע ההחלטה, על ידי משרד המורשת ומשרד ראש הממשלה, בשנים 2025 – 2026.

הצורך בהחלטה:

לפי האמור בהצעה ובדברי ההסבר לה, בריכת ממילא היא אחת מבריכות האגירה העתיקות והחשובות בישראל ששימשה חלק ממערכת המים של ירושלים הקדומה. מקומה המרכזי והמשמעותי במרכז העיר ירושלים, יוצרת פוטנציאל להפוך לאתר תיירותי משמעותי, שיחבר בין המורשת הארכיאולוגית של ירושלים לבין הזהות ההיסטורית והרוחנית של העם היהודי. כל זאת, תוך חיזוק הקשר בין תיירות למורשת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרון:

אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שההצעה נוגעת להם:

ההצעה הועברה לייעוץ המשפטי במשרד ראש הממשלה. לעמדתם אין מניעה משפטית בקידום ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

חנן ארליך

היועץ המשפטי למשרד המורשת